

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNT

rostit în 27 Octombrie a. c. de Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit NICOLAE cu ocaziunea desvelirii plăcii comemorative de pe casa care, în 1851, adăpostise la Sibiu pe Ion C. Brătianu

Români din toate părțile țării, ne-am adunat astăzi la Sibiu, ca să remarcăm un popas din zbuciumatul dar atât de slăvitul drum al vieții lui Ion C. Brătianu.

Marele bărbat de stat trecuse prin vâltoarea anului 1848, an care a purtat de-alungul Europei însângeratul steag al libertății neamurilor. Nu trecuse însă ca simplu spectator din vr'un confortabil jeț boieresc, ci ca pârtaș activ al acelei batalion de patrioți, cari înfruntând năcazurile și primejdiile surghiunului au deschis larg fereștri'e țării, ca să poată pătrunde 'n ea aerul proaspăt și de viață dătător al libertății naționale.

Focul anului epocal s'a stins, dar nu s'a stins din sufletul lui I. C. Brătianu flacăra iubirii de neam și de libertățile lui. Această flăcără l-a purtat pe căile pline de mărețe riscuri ale exilului în care se găseau și tovarășii săi de luptă și de nădejdi.

Se așezase în 1851 în liniștitul oraș al Sibiului, ca exponent al cetii de revoluționari români din Paris, pentru a întrefine cu flacăra inimii sale duhul răsvrătirii naționale în sufletele fraților obișnuiți de dincoace de Carpați și pentru a face cunoscută și printre străini dreptatea neamului în slujba căruia lupta cu eroică jertfelnicie. Iși alesese Sibiul drept cartier al năzuințelor sale, fiindcă acest oraș a fost pentru românism ca o inimă din care sângele vieții a hrănit cu zvăcniri neîncetate trupul neamului nostru de pe amândouă laturile munților.

Prevăzător cum a fost în toată viața, și-a ales aici două gazde. Din aceste două adăposturi tănuite își trimitea el în toate părțile solile manifestelor sale îndrăznețe — și tot de aci porcedea să se 'ntâlnească adeseori cu prietenii săi la «Curtea Mediașului», cum se numea pe vremea aceea casa (hotelul) în fața căreia stăam. Întâlnirile însă n'au putut dura prea mult, căci autoritățile polițienești au prins de veste că orașul găzduia un oaspe nepoftit de ele. L-au căutat la locuința studentului Nicolae Barbu — una din gazdele lui. Dar nu l-au găsit. În schimb istepul tinăr a alergat într'o răsuflare la «Curtea Mediașului», unde sosiseră și agenții poliției — și bătând în fereastră a vestit pe I. C. Brătianu de primejdia ce-l păștea. Brătianu sări pe fereastră și se făcu nevăzut.

Acesta a fost popasul, a cărui amintire o evocăm astăzi.

Dar tinărul și îndrăznețul călător mai avea de făcut cale lungă, până să ajungă la capătul silințelor sale, la izbânda idealului pentru care se aruncase în luptă. Nu era zidit din aluatul oamenilor gata să capituleze sub amenințarea unor asemenea pășanii. Intr'adevăr, peste cinci ani se întoarce 'n țară pentru a lua în mâinile sale încercate frânele conducerii. Și de aici înainte drumul

vieții sale s'a împletit întreg cu drumul tot mai mărețului destin al neamului românesc. Căci înțelepciunii și energiei lui providențiale i se datoresc în covârșitoare parte cele mai strălucite momente din istoria nouă a neamului, în așa de vertiginosă lui ascensiune: Unirea Principatelor, Independența și Regatul, cu constituția având la bază regalitatea ereditară.

Înțelepciunea și devotamentul său patriotic au zidit România mică, dar unită și prin aceasta tare, ca să fie pivotul României mari, care s'a zidit cu ajutorul lui Dumnezeu și cu jertfa vite-

jilor noștri ostași, — dar și cu jertfa și devotata osteneală a fiului, tot atât de mare: Ion I. C. Brătianu. Căci crescut în atmosfera patriotismului cald și luminat din familia sa, fiul a putut avea conștiința clară a marilor sale îndatoriri în clipa culminantă și decisivă din istoria neamului, continuând opera providențialului său Părinte.

Astfel Ion C. Brătianu a lucrat și de dincolo de mormânt la zidirea României Mari, casa plină de căldură care cuprinde în lăcașurile sale pe toți fiii neamului românesc.

De aceea, în prezența unuia din fiii săi, a dlui Constantin I. C. Brătianu, ne împlinim creștineasca și româneasca datorie, de a-i aduce prinosul întregii noastre recunoștințe și admirații pentru toate câte ne-a făcut nouă; iar bunului Părinte ceresc îi dăm slavă și mulțumită, că credinciosului său popor român i-a rânduit asemenea conducători.

Sfințiri și comemorări în Sibiu

— Sfințirea Capelei mitropolitane. — Inaugurarea bustului ridicat lui I. G. Duca. — Desvelirea și sfințirea plăcii comemorative pe casa care adăpostise odată pe Ion C. Brătianu. —

În vechea cetate, de pe malurile liniștitului râu al Țibinului, s'a desfășurat acum Duminecă, în cadre rar obișnuite de sufletească înălțare, o întreită manifestație a vieții noastre publice, naționale creștinești, din acest oraș.

Trei solemnități impresionante au dat bună ocazie cetățenilor și vizitatorilor Sibiului să cunoască și să aprecieze câteva înfăptuiri mai nouă, care nu pot decât să onoreze spiritul de muncă și de jertfă al animatorilor și luptătorilor, bărbați și tineri, din această bătrână urbe, martoră la atâtea mari opere în istoria neamului și a bisericii noastre dreptmăritoare.

Serbările și-au luat începutul cu sfințirea Capelei și Bibliotecii mitropolitane, construite în deosebi pentru trebuințele suflatești ale studenților teologi.

Actul sfințirii s'a început cu privegherea de Sâmbătă seara, săvârșită de P. S. Sa Arhierul Vasile, înconjurat de un sobor de preoți, în catedrala mitropolitană.

Serviciul religios de Duminecă a fost îndeplinit de cătră Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, asistat de P. S. Arhierul Vasile, vicar arhieriscopesc, și un sobor de preoți. Răspunsurile le-a dat corul Academiei teologice condus de profesorul C. Popa. La sfârșitul slujbei Inalt Prea S. Sa a rostit o cuvântare ce o vom publica în Nrul viitor al foii. Au asistat la sfințire membrii guvernului sosiți la Sibiu. Au sosit anume dnii: Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, Vasile Sassu, ministrul agriculturii și domeniilor și Valaori secretar general, venind dela București, ear dl Alex. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor, venind dela Cluj.

La ora 10 și jum. s'a desfășurat un impositat tablou al defilării delegațiilor din toate comunele județului Sibiu.

Mii de țărani și țărance, în frumoase costume, cu fanfare și steaguri, au parcurs

Piața Regele Ferdinand și strada Regina Maria până la palatul administrației financiare. Din lungul cortej se deosebesc mai ales grupurile venite dela: Săliște, Avrig, Jina, Porcești, Mohu și multe altele.

În fața palatului, unde se înalță bustul lui I. G. Duca, sosise între timp dna Nadia Duca, dl C. I. C. Brătianu președintele partidului liberal, o mare delegație de vâlceni, dl și dna Ionel Brătianu, dl Ion Lapedatu, director la B. N. R., ș. a.

La ora 11 și jum. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoți, a săvârșit serviciul religios. Corul mitropoliei, condus de prof. T. Popovici, a dat răspunsurile. După sfințirea apei dnii C. I. C. Brătianu și ministrul Sassu au tras panglicele ce acopereau bustul lui I. G. Duca, apoi monumentul a fost sfințit.

Cel dintâi a luat cuvântul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. A spus următoarele:

Unul dintre oratorii cari au încercat să zugrăvească personalitatea lui I. G. Duca, la trista solemnitate a înmormântării acestuia, a spus și următoarele cuvinte: «Ceeace a caracterizat pe marele adormit întru Domnul a fost înainte de toate credința: credința în muncă, credința în luptă, credința în izbânda dreptății neamului românesc». Îngăduiți-mi să adaog, că toate aceste credințe cari au însuflețit viața lui I. G. Duca împrumutându-i un ritm și o vioiciune atât de rară își aveau obârșia în credința 'n Dumnezeu și 'n ajutorul pe care Părintele ceresc îl dă bunelor silințe ale oamenilor singuratici și ale neamurilor deopotrivă.

Și — o, cât de frumoasă și cât de roditoare de fapte mari este această virtute, mai ales când ea împodobește sufletul unui om chemat să conducă așezămintele obștești, sau chiar neamuri întregi!

De sigur, celuice nu cunoaște decât însușirile politice ale ilustrului defunct — constatarea făcută cu privire la evlavia religioasă a acestuia poate să i se pară surprinzătoare. Și totuși ea este adevărată. Pentru verificarea ei, purced la desvelirea unui delicat obicei din viața atât de complexă a sărbătoritului: Nu odată s'a întâmplat, că — istovit de zbuciumul luptelor politice — I. G. Duca se retrăgea discret la o mănăstire, spre a sta de vorbă cu sine și cu Dumnezeu și spre a se întări duhovnicește în atmosfera de tainică liniște și cucernicie a sfântului lăcaș de dreptcredincioasă închinare.

Cât despre prețuirea cu care și-a cinstit Biserica — ea răsare în toată frumusețea ei din declarațiile pe cari adormitul întru Domnul le-a făcut în preajma neașteptatului sfârșit al vieții sale: «M'am convins — spunea I. G. Duca — de covârșitorul rol al Bisericii ortodoxe în viața neamului, ca și de nedreapta situație în care e ținută încă această Biserică, de către stat, și-mi voi da toată silința să-mi fac un titlu de mândrie din repararea acestei nedrepte situații. Fiindcă Biserica ortodoxă a fost în trecut pavăza nebiruită a neamului — și tot ea e chemată să-i fie și 'n viitor călăuză înțeleaptă spre tot mai mari biruințe».

Aceste prețioase mărturisiri și făgăduinți străbat de dincolo de mormânt, cu puterea și îndemnul unui testament, până la urechile noastre, umplându-ne sufletul de bune nădejdi. Căci credem că nici un om politic nu va cinsti mai sincer și mai real amintirea lui I. G. Duca, decât silindu-se să promoveze cât mai grabnică și cât mai desăvârșită împlinire a testamentului lui duhovnicesc.

Iată, iubii credincioși, senzul și îndemnul monumentului care va împodobi de aici înainte și orașul nostru cu chipul de bronz al marelui patriot care a fost I. G. Duca!

Iar celui pomenit astăzi cu lauda cuvenită, bunul Dumnezeu să-i rânduiască odihna meritată după o atât de zbuciumată viață petrecută până la jertfa de sine în slujba neamului.

Pentru tot ceea ce prin mîntea lui limpede și pătrunzătoare, prin inima lui de mare român a gândit și înfăptuit în lupta grea pentru izbânda idealului nostru național, noi îi aducem prinosul recunoștinței noastre profunde. Veșnică să fie amintirea lui. Amin.

Au vorbit apoi dnii: Dr. E. Piso, președintele comisiei interimare a Sibiului, și V. Sassu, ministru; ear dl prefect Nicolae Regman a citit scrisoarea dlui primministru Gh. Tătărescu, de căldă participare la pioasa solemnitate, precum și telegrama de omagiu a dlui ministru de interne, Ion Inculeț.

Publicul s'a îndepărtat, după aceasta, cătră strada Mitropoliei, pentru a asista la desvelirea plăcii comemorative puse pe casa unde, în 1851, a stat câțva timp Ion C. Brătianu. La Nr. 11 din această stradă, unde era pe vremuri așa zisa „Curtea Mediașului“, ear azi se allă hotelul „Metropol“, s'a zidit o placă de marmoră cu inscripția:

«In această casă a locuit în timpul exilului său cătră sfârșitul anului 1851

ION C. BRĂTIANU

venit la Sibiu să acționeze cu patrioții români din țara românească și Transilvania, pentru scopurile politice ale neamului».

După un scurt serviciu religios, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a rostit cuvântarea ce o publicăm în fruntea foii.

In numele tineretului liberal județean, — care a hotărât așezarea plăcii comemorative, — a vorbit dl Dr. I. Fruma, făcând legământ solemn, că tinerimea se va identifica totdeauna cu ideile pentru care a luptat Ion C. Brătianu în scop ca românul să fie stăpân pe pământul și munca lui.

In numele guvernului a cuvântat dl Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, depunând ofranda venerației și a recunoștinței României întregite de astăzi marelui înaintaș, întemeetor și pilduitor de luminos patriotism, ce l-a călăuzit în toate acțiunile sale.

Un inimos cuvânt, cu înțelepte sfaturi cătră tinerime, a rostit la sfârșit dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor.

Terminată solemnitatea, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a oferit oaspeților un dejun în reședința Sa. La sfârșitul mesei înaltul ierarh a evocat figurile marilor dispăruți I. C. Brătianu și I. G. Duca și a închinat pentru actualii depozitari ai glorioaselor tradiții din trecut.

Dl C. I. C. Brătianu subliniază înaltele calități sufletești ale Chiriarhului nostru și-i urează lungă viață pentru a conduce pe căile desăvârșirii destinele sfintei biserici ortodoxe din Ardeal.

După amiazi și seara oaspeții au părăsit orașul, dl C. I. C. Brătianu plecând spre Drăgășani, dna Nadia Duca spre Măldărești, ear membrii guvernului spre București.

Suveranul și Frăția Ortodoxă Română. — La telegrama omagială trimisă de congresul din acest an dela Caransebeș, M. S. Regele a binevoit a răspunde prin următoarea telegramă adresată dlui Sextil Pușcariu:

„Mulțumesc pentru frumoasele gânduri ale Frăției Ortodoxe Române. Carol R.“

M. Sa Regina Maria, împlinind, în anul acesta, vârsta de 60 de ani, a fost sărbătorită, la fericitul prilej, de poporul și clerul nostru din întinsul țării.

La regeasca aniversare a Celeice, alături de viteazul Rege Ferdinand, a

stat în fruntea făuritorilor României de astăzi pe vecie întregite, neamul românesc și biserica lui și-au manifestat sentimentele de profund dinasticism și de recunoștință marelui și bune Regine, care în clipe mari și hotărâtoare, a fost neîntrerupt una cu poporul român, luând parte la durerile și jertfele lui fără a șovăi și fără a dispera vreodată.

In vremuri de pace, M. Sa Regina Maria și-a continuat opera prin crearea instituțiilor de cultură și de binefacere și prin rodul muncii Sale de scriitoare cu superior talent.

Serbând marea aniversare, rugăm pe Cel Atotputernic să ocrotească viața augustei noastre Regine Maria spre nădejdea și bucuria poporului nostru.

In catedrala mitropolitană din Sibiu au participat, în ziua de obștească bucurie, toate autoritățile civile și militare la serviciul religios, săvârșit de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Arhiereu Vasilie de Rășinari. Protoiereul p. Ion Dăncilă, în cuvântarea rostită, a accentuat însemnătatea aniversării.

O companie cu drapel și muzică a dat obișnuitele onoruri militare.

In școalele, de diferite categorii, s'au explicat tinerimii actele mărețe ale marelui și bune Regine, aducându-i-se slavire și recunoștință.

Investirea noului mitropolit al Bucovinei, a I. P. Sfințitului Visarion Puiu s'a făcut Miercuri, în 30 Octomvrie, la castelul Peș din Sinaia. Au participat la solemnitate, pe lângă membrii guvernului, II. PP. SS. LL. patriarhul Miron și mitropolitul Gurie al Basarabiei, PP. SS. LL. episcopii Cozma al Dunării de jos, Ghenadie al Buzăului și Nifon al Hușilor, ș. a.

După citirea decretului regal de înțărare în scaun, M. S. Regele a înmănat noului mitropolit cărja pastorală. Apoi a vorbit I. P. S. Sa și a răspuns Suveranul, urând noului mitropolit păstorie lungă și bogată pentru credință și patrie în eparhia împodobită cu atâtea semne vădite de evlavie a strămoșilor noștri.

Istoria Bisericii Române, înzestrată cu lecturi în senzul noii programe analitice, cu aprob. of. Nr. 344 din 31 V 1935, de Prof. I. Lupaș, membru al Academiei Române. Ediția V. Editura Libr. Socec & Comp. București. — Un volum de 147 pp. Ca și edițiile precedente, noua ediție se bucură de cea mai favorabilă apreciere atât a recenzenților oficiali, cât și a numeroșilor profesori de istorie bisericească dela școalele noastre secundare. Despre această carte a profesorului universitar I. Lupaș a mai fost vorba în coloanele acestui ziar (Nr. 32 și 28).

aceste zile de cumplită criză financiară să zidească sfinte altare de închinare. Pe Târnavă, la Sămărtin, la Mediaș, Sighișoara, la Odorhei în inima săcuimii, la Gheorgheni și Mercurea Ciucului, pe unde altădată legea străbună a îndurat umiliri și prigoane, în Valea Murășului, la Simeria și în părțile Jiului, la Târgu-Murăș, Turda și Cluj etc. s'au înălțat monumentale biserici ortodoxe, ca să amintim numai pe cele din târguri și orașe. Ardealul desrobit le strânge la sânul său fericit, cum maica strânge la piept copilul drag.

In Ardealul desrobit aceste sfinte altare ale legii străbune *înfățișează prezența stăpânirii naționale, prestigiul și demnitatea ei morală.*

Dar nu e necesar să alergăm departe cu gândul la noile clădiri de așezăminte naționale. Ci să privim în jurul nostru, în acest istoric Blaj, candelă luminoasă de cărturărie și de libertate națională. Blajul vechi a primit o cunună de mărețe așezăminte, sub stăpânirea națională. Sunt citoriile culturale ale răposatului mitropolit Vasile, care într'un deceniu și jumătate de stăpânire națională a creat mai multe așezăminte decât într'o sută de ani de stăpânire străină.

In acest Blaj transformat, stăpânirea națională a așezat capitala județului. Atunci am socotit că a sunat ceasul să descăle-

Praznicul dela Blaj

Ne-a învrednicit Dumnezeu să mai petrecem și bucuria aceasta; o bucurie din acelea cari, cu emoțiile lor, descompun sufletul — în lacrimi.

La Blaj, în douăzecișopt de zile ale lunii lui Brumărel din anul Domnului o mie nouă sute treizeci și cinci, la vatra sfântului altar implântat pe-un pământ ce și-a înfrățit destinul cu soarta legii românești — ca orice pumn de țărăniță sfântă din această țară dealtfel — am pus hrisov de temelie în zilele unui Rege botezat de-un popă românesc și 'n numele Vlădicăi care a făcut juruință să nu-și dea hodină oaselor până n'o vedea întorși acasă pe toți românii furați de amarul vremurilor trecute dela sânul Bisericii ce ne-a ocrotit sămânța, ne-a perpetuat rasa și ne-a oțelit sufletul.

A fost pasul de începătură. Ortodoxia a descălecat fără chimvale răsunătoare, dar cu gând înălțat și cu suflet înfiorat, în orașelul de veche faimă dela îmbucătura Târnavelor. A pășit acolo hotărâta să nu mai plece niciodată!

La sfânta liturghie, de dimineață, când am văzut cum se tălăzuiu mulțimile în capela pitică din «strada Lungă», am priceput că altarul rânduie înaintea cu câțiva ani acolo e cercețat de Dumnezeu, deaceea-l cercețază oamenii. In ziua aceea nu-i mai încăpea și-atunci s'au revărsat pe coridoare, frământându-se ca un lan de grâu copt în bătaia vântului. Capela nu i-a încăput nicicând. Deaceea s'a ridicat altarul cel mare. Am pornit în procesiune spre el, ca să ne stămpărăm sufletele în curțile Casei Domnului și să 'mplinim toată rânduiala. Departe de praznic, acum, cuget la cele ce-au fost și faptele — deși timpul oferă perspectivă — se refuză hârtiei, zăvorându-se în suflet, acolo unde s'a lipit pentru totdeauna imaginile de-o blândă și reconfortantă măreție ale actului săvârșit. Revăd biserica ce se gătește de cununie cu Mirele ceresc; parcă văd și acum soborul celor două duzini de preoți cu demnitarii sibieni în frunte; ascult în audiență internă acordurile îngerești ale corului școlărițelor și școlariilor dela școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, care parcă 'n ciuda numărului său mic de voci a cântat mai cu suflet ca niciodată și niciunde; revăd și acum mulțimea ce îmbrățișa tribuna răsfi-rându-se departe și mă întreb dacă am fost noi acolo...?

Intr'adevăr, în acea zi, Blajul a vrut să fie numai al nostru; parcă voia să ne spună că nu suntem venetici între vămile lui, pe ulițele sale.

Așteptat cu cutremur, praznicul dela Blaj și-a rânduie bucuriile cu cari ne aștepta, în așa fel încât să ne cutremure. Am purces să punem piatra unghiulară la căpătăiul întâiului lăcaș de 'nchinăciune după datină străbună și ochii noștri urșiți să izvorască rouă în acea zi mare, s'au trezit îmbrățișând pe locul din «Aleiu» silueta 'n vestmânt de cărămidă roșie a Sionului ce-și așteaptă așezată coama cooperișului. A ieșit ca din pământ; s'a sculat din propria-i cenușe ca cea legendară pasăre a Nilului — desigur cu trudă și greutăți pe cari ostentorii sunt cei dintâi cari vreau să nu-și mai aducă aminte de ele. Mulțumirea lor, pe care inima noastră abia cetează s'o înțeleagă, le-a îngropat pe toate în zidurile bisericii. Incânt, când ne-am deslipit de lângă ei, ne-au spus că n'au grijă și năzuință mai fierbinte decât aceea de-a isprăvi fără zăbavă ce-au început și nici dorință mai scumpă ca aceea de-a ne vedea cât mai curând întorși la ei și la biserica gata de târnosire — atunci însă, cu Cel mai mare peste noi.

Bunul Dumnezeu care-a făcut să izbândească cele ce vedeam aievea în Blajul milostiv să ne primească va fi cu ei în toată bună vremea și-i va întări să sfârșească 'n pace bineplăcuta Casă a Domnului și podoabă de laudă a numelui Lui.

Ne-om întoarce atunci la ei așa cum ne doresc. Le-om arăta că Biserica Neamului — și cu ea toată suflarea românească — prețuește după cuviință ostenelele lor binecuvântate de Dumnezeu să rodească scaun măreț pentru necuprinsa-i slavă și putere.

Și va fi ziua aceea mai mare ca cea de-acum.

Se vor scula din groapă duhurile celor ce-au trecut veacuri dearândul prin școlile Blajului ca să ieie lumină — și vor cânta împreună cu noi cea dintâi liturghie în cel dintâi lăcaș dumnezeiesc pe care zadarnic l-ar fi căutat în vremea lor să le sature neodihna după Dumnezeu Căruia s'au trezit închinându-se din leagăn. Și vor lauda silințele ostentoriilor de-acum și-or mulțami cu noi Cerului, care a vrut să fie așa. Și somnul lor de după aceea va fi somn de pace; pacea sufletului împăcat cu lumea și cu Dumnezeu.

* FOIȘOARA *

Ortodocșii la Blaj

Vorbirea P. C. Tr. Scorobeț, consilier arhiepiscopesc, la sfînjirea pietrii fundamentale a bisericii ortodoxe din Blaj, în 27 Octomvrie 1935

Inchinători cucernici din multe unghiuri ale țării ne-am întrunit ca în rugăciuni pioase și cu binecuvântările sfintei noastre Biserici ortodoxe naționale să așezăm „peatra cea din capul unghiului“ a acestui nou sanctuar.

Dealungul și dealatul scumpei noastre țări se înalță an de an mărețe lăcașuri de închinare. Nu este jertfă mai rodnică ori mai binecuvântată de Dumnezeu ca jertfele pentru fortărețele sufletului. Și nu sunt sărbări mai înălțătoare și mai fără de prihană ca sărbările la zidirea și sfînjirea sfintelor altare nouă ale legii străbune.

Aceste altare grăiesc conștiinții noastre de frica lui Dumnezeu și de paza poruncilor Lui.

Dar ele slujesc în același timp la înnoirea legământului sacru dinte Cerul ocrotitor și sufletul neamului nostru.

E o mare și nespūsă mângăiere pentru noi că Ardealul desrobit continuă și în

căm aici și să înălțăm acest sanctuar ortodox.

Prezența stăpânirii naționale nu este completă fără acest altar al legii străbune.

Căci ce reprezintă acest altar pentru stăpânirea națională? Prin negura veacurilor acest altar a transplantat aici *chivotul legii lui Hristos*. In jurul acestui chivot sfânt s'a plămădit neamul românesc și sufletul lui. Dela acest altar s'au țesut cultura, arta și idealismul rasei noastre. Și toate bunurile spirituale, pe care le-a produs acest neam dealungul veacurilor dela acest altar au izvorât. Și marea epopee a acestui neam, cu voievozi viteji, cu crucea în mână și cu spada la brâu, dela acest altar a primit miruire și inspirație.

Acest altar a fost cheagul, care a ținut neamul laolaltă, când granițe străine treceau prin trupul neamului, până în clipa fericită a înfăptuirii unității politice.

Și credința inspirată dela acest altar a mutat munții și a desrobit pământul strămoșesc. Acest altar străjuiește azi la consolidarea țării și păzește hotarele ei.

Acest altar ortodox a acumulat dealungul veacurilor atâtea bogății de sfințenie, de experiență și de virtute încât nu va fi un altar de concurență cu altarul pompoasei catedrale a sfintei Treimi din vecinătate. Acela e altarul de închinare al unei părți a poporului ardelean; acesta e

altarul la care se închină milioanele de frați din întreg cuprinsul țării.

In acest altar strămutăm o tradiție sacră, democrația religioasă a generațiilor trecute și bunurile spirituale moștenite.

Primind această moștenire, ea ne impune o mare misiune, în fața lui Dumnezeu și a viitorului: de a pregăti *renașterea* morală a poporului nostru, ca să-și poată realiza destinul său în lume.

Renașterea morală o implorăm dela Dumnezeu prin vrednicia altarului legii străbune. Acest dar al Providenței divine se pogoră în sufletele celor ce se consacră lui Dumnezeu și se roagă Lui.

Sfânta noastră Biserică nu are azi o misiune mai imperativă decât să învețe poporul nostru să se roage lui Dumnezeu pentru România.

Cu aceste simțăminte înălțate, cu aceste obligațiuni în conștiință, așezăm azi „peatra cea din capul unghiului“ a acestui sanctuar, în credința că sfântul altar, ce se zidește într'însa, va deveni astfel izvor de inspirație și flacăra de ideal și de viață renăscută.

Transmițând binecuvântările I. P. Sf. mitropolit Nicolae al Ardealului, osârdiitorul citoricesc al acestei biserici, vă mulțumesc tuturor pentru participare la acest act memorabil. Amin.

27 Brumărel 1935.

Cinci ani din viața celui care scrie, s'au scurs pe ulițele Blajului, la umbra așezămintelor sale de cultură. Cinci ani în cari nici o zi nu i-a fost așa dragă ca cea de acum, nici o întâlnire atât de nfiată ca cea cu biserica ce se gătește de nuntă, nici o bucurie atât de desăvârșită ca cea care am avut-o adăugându-mă rugăciunilor soborului preoților ce-au săvârșit slujbă sfântă după datina românească, cerșind cerului «să se sfințească Casa aceasta» din Blaj, în douăzecișisapte de zile ale luni lui Brumărel din anul Domnului o mie nouă sute treizeci și cinci.

GRIGORIE T. MARCU

*

Solemnitatea sfințirii pietrii fundamentale a Bisericii ortodoxe române din Blaj

Se crepa de ziuă când a plecat dela Sibiu mașina cu cei trimiși dela centru să conducă solemnitatea așezării pietrii de temelie a bisericii dela Blaj. Zorile lui 27 Octomvrie, 1935, slobozeau anevoe vesmântul de lumină al zilei. Un cer cenușiu, tapetat cu nori leșietici, privea binecuvântarea după care însetează plugarul ca să 'ngroape sămânța 'n pământul prielnic rodirii minunate a pâinii cea de toate zilele.

Pe la jumătatea drumului, văzduhul a început să cearnă o ploaie mărunță. Era un semn că are să mai țină. Ea n'a stricat bunădispoziția nimănui din cei cari sburau spre Blaj. După trei ore de mers am intrat în oraș. Mare ne-a fost mirarea când am dat cu ochii de clădirea bisericii noastre, ajunsă cu construcția până la acoperiș. Așezată pe locul numit „Aleiu” — până înainte cu câțiva ani era un mic parc acolo — flancată spre miazănoapte de Institutul Recunoștinței, spre miazăzi-apus de Judecătoria de ocol a plasei Blaj, cu o perspectivă minunată peste Câmpia Libertății, spre Târnava mare și lângă calea drumului de fier Copșa-mică—Teiuș, noul locaș ce se binecuvintează astăzi, ocupă una din cele mai bune poziții ale orașului.

Am mers direct la Capela ortodoxă, amenajată pentru trebuințele duhovnicești ale credincioșilor noștri într'una din sălile școlii primare de stat. Din mașină au coborât P. C. Sa Păr. Prot. Tr. Scorobeș, consilier arhiepiscopesc, delegatul I. P. S. nostru mitropolit Nicolae cu conducerea solemnității, Păr. Prot. Gheorghe Maior, profesor la școala normală „A. Șaguna” și o secțiune din corul catedralei mitropolitane din Sibiu, compusă din un grup de elevi și elevi ai școlii normale „Andrei Șaguna”.

Serviciul divin dela Capela ortodoxă

Indată am trecut în Capelă și PP. CC. Lor au început săvârșirea utreniei, asistați de parohul nostru din Blaj, Pr. Vasile Popa. Sfânta liturghie a fost săvârșită de-un sobor de preoți în frunte cu PP. CC. Lor Tr. Scorobeș, Gh. Maior, protopopii Gh. Oprean din Diciosânmărtin, I. Crăciun din Medias, ș. a. Răspunsurile au fost date de splendidul cor al oaspeților sibieni, condus cu iscusință de elevul Micu din clasa VIII șc. n. Capela era neîncăpătoare. Numeroși intelectuali, elevii ortodocși ai școalelor din Blaj și chiar săteni din satele apropiate au luat parte la marea slujbă. La priceasnă a predicat în legătură cu Evanghelia zilei P. C. Păr. Gh. Maior, despre credința care toate le izbădește, credința care a durat și biserica din Blaj. Păr. Maior vorbește cu miez și cu suflet. P. C. Sa trăiește ceea ce predică. Deaceia cuvântul său se furișază la inimă. Deaceia mulți ochi s'au umezit ascultându-l. Ce păcat că spațiul acesta ingrat nu ne lasă să împlinim actul de dreptate la care puternica și convingătoare sa predică are dreptul: să ne reținem mai pe răgaz asupra ei. La sfârșit s'a încolonat toată lumea în cea mai perfectă ordine și cu soborul de preoți în odăjdii și corul în frunte ne-am îndreptat în procesiune spre biserica ce se ridică spre slava lui Dumnezeu și a credinței celei adevărate.

Solemnitatea așezării pietrii fundamentale

De sus, cerul cernea peste capetele noastre o ploaie pașnică și binefăcătoare. Cei 24 Cucernici preoți, în frunte cu PP. CC. Lor Tr. Scorobeș și Gh. Maior au luat loc pe tribuna ridicată în laturea de miazănoapte a bisericii. La dreapta, corul oaspe iar la stânga — ce vrednică de laudă surpriză — corul școlărilor și școlărițelor ortodoxe din Blaj organizat în Societatea Sf. Gheorghe, instruit și dirijat de un tânăr și inimos învățător al cărui nume regretăm că ne scapă. În fața tribunei au luat loc reprezentanții autorităților și apoi mulțimea credincioșilor de jur împrejur. P. C. Păr. cons. arhiep. Tr. Scorobeș a condus sf. slujbă. Corurile au arătat din plin ce pot. Sf. slujbă odată isprăvită, P. C. consilier Tr. Scorobeș a așezat la temelia bisericii hrîsovolul iscălit în prealabil de toți cei prezenți. Și apoi au început

Cuvântările

Primul ia cuvântul Păr. V. Popa, parohul nostru din Blaj, care într'o distinsă cuvântare arată semnificația actului săvârșit acolo. Sf. Sa spune că printre alte legăminte cari îndatorau pe blăjenii ortodocși să ridice sfântul lăcaș, este unul ce trebuie raportat la persoana marelui ador-

mit dela Rășinari: pe locul unde mitropolitul Andrei Șaguna a pășit la 1848 pentru cauza românismului transilvănean, trebuia să răsără o biserică de lege românească. În glasul său emoționat vibra mulțumirea preotului care a ostenit devotat pentru înălțarea unei bisericii ortodoxe.

Dna Săulescu, delegata președintei generale a Soc. ortodoxe naționale române, dna Alexandrina Cantacuzino, a fost solul distins al admirabilelor femei, bune românce și devotate ortodoxe membre ale numitei societăți cari au strâns și-au făcut importante danii pentru fondul de construcție al bisericii ortodoxe din Blaj.

În numele mitropoliei unite a vorbit scurt și limpede Păr. Ștefan Pop, directorul liceului greco-catolic de băieți.

Căruia i-a urmat dna Dr. Ghețu, prez. soc. femeilor ort., filiala Blaj. Cuvântarea Dsale, de-o înaltă distincție și aleasă simțire, a căzut la inimă tuturor. Prezența acestei femei cu inimă de aur și energie de oțel pe tribuna de onoare, a fost o satisfacție pentru toți cei cari știm că D-Sa are partea leului la ostenele împreunate cu ridicarea bisericii.

Dl lt.-col. Iotta, venit la praznic în fruntea unei impresionante echipe de ofițeri superiori din garnizoana Diciosânmărtin, a vorbit din partea armatei.

P. C. Tr. Scorobeș, trimisul I. P. S. mitropolit Nicolae, care a condus cu tact și pricepere solemnitatea, a rostit cuvântarea de încheiere — pe care o publicăm la foisoară. De-o ținută demnă și răspicată, croită într'un ton cu desăvârșire irenic, dând Blajului ce este al Blajului, cuvântarea P. C. Sale a fost o veritabilă predică a actului săvârșit acolo.

Tot în procesiune ne-am întors la capela ortodoxă. La

masa comună

dela restaurantul „Central” au luat cuvântul: Dna Metes, din Cluj; Dr. I. Zileriu, subprefectul județului Târnava-mică al cărui toast pentru I. P. S. mitropolit Nicolae, a stărnit o adevărată furtună de aplauze; dl Ilarie Beian, revizor școlar, rostește simțite cuvinte de adeziune la tot ceea ce întreprinde instituția divină a Bisericii la poala căreia s'a ocrotit școala; Păr. prot. Gh. Oprean, citește în mijlocul unei mari însuflețiri, telegrama, trimisă de P. C. Tr. Scorobeș în numele celor prezenți

Majestății Sale

REGELUI CAROL II

SINAIA

Românii ortodocșii din toate părțile țării, adunați la sfințirea temeliei bisericii ortodoxe române din Blaj, din tot sufletul trimit primului Rege ortodox un călduros «Trăiască Regele» spre binele patriei noastre scumpe și a sfintei noastre Biserici.

S'au mai expediat telegrame P. r. Patriarh Miron, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, Dnei Alexandrina Cantacuzino și Dlui Stelian Popescu.

Au mai vorbit: dl Al. Lucescu, insp. general administrativ și deputat eparhial, fost prefect al jud. Târnava-mică atunci când românii ortodocși din Blaj au izbutit să obțină terenul de zidire al bisericii noastre.

Dl Emil Oltean, care și-a câștigat mari merite cu ridicarea bisericii, face un istoric al „istoriei” cu obținerea terenului și arată pe toți zeloșii localnici cari au muncit alături de Dsa, cum e de pildă, dintre cei mulți, dl Ștefan Dragoșiu, pe atunci primarul Blajului. Mai vorbesc Păr. Prot. I. Crăciun, dna Săulescu, păr. A. Marcovicu din Lepindea, toastând pentru vredniciei ortodocși domnii Al. Lucescu și Dr. Ilarie Holom etc. Tuturora le răspunde, mulțumind, parohul local, Păr. V. Popa.

La vecernie, în capela ortodoxă, a cuvântat însuflețit Păr. prot. Gh. Oprean, încadrat de cântările religioase ale corului oaspe, și a dlui P. Vișelari, teolog abs.

După aceea, oaspeții sibieni au vizitat catedrala greco-catolică, liceul de băieți și Institutul Recunoștinței, fiind întâmpinați pretutindenea în mod deosebit de afectuos.

La ora 6 am plecat spre Sibiu.

Astfel trecut-a această zi mare, cuvântul ei răscolitor, peste sufletele noastre. (gr. t. m.)

Știre ziaristică. — Primum întâiul număr al foii sibiene Acțiunea, organ al asociațiilor românești, apărut la 27 Octomvrie 1935, sub direcția dlui I. Munteanu.

Noul organ, — pornind la drum ca o continuare a publicațiilor periodice sibiene românești, începând cu Tribuna lui Ion Slavici dela 1884 și până la Dacia Traiană a lui Ion Gorun dela 1920, — dorește ca din bisăptămânalul de acum să devie ziar Știdian în orașul, unde minoritarii tipăresc azi trei cotidiane și mai multe gazete săptămânale, — în vreme ce noi, românii din Sibiu, cu tot numărul covârșitor la care ni-a ajutat Dumnezeu să ajungem, nu sântem încă destoinici să dăm viață și putere unui singur cotidian românesc al Sibiului din România Mare! (Ce ar zice un oarecare Diamandi Manole și tovarășii săi de idei, din fostul Ardeal subjugat!)

Cei grupați în jurul organului Acțiunea își precisează programul de muncă în câteva puncte mult făgăduitoare a căror împlinire, măcar parțială, o așteptăm cu toții în interesul propășirii poporului nostru din aceste ținuturi, desvoltându-i și întârindu-i conform cerințelor vremii, conștiința civică, religioasă și morală. În asemenea condiții, salutăm cu bucurie de confrați apariția Acțiunii, urându-i viață lungă și spor la lucru.

Vedeniile sfinților și ale misticilor

[2] Trad. de Zinaida Vințan

În monografia sa, el dă pseudohalucinațiilor următoarea definiție: „pseudohalucinațiile sânt niște imagini foarte vii și perfect determinate sensorial. Ele însă se deosebesc radical în conștiința noastră perceptoare de imaginile cu adevărat halucinatorii, prin faptul că nu posedă ca cele din urmă, caracterul realității obiective, ci, dincontră sântem conștii că ele sânt ceva subiectiv și în același timp ceva nou, anormal, ceva ce diferă complet de imaginile memoriei sau fantaziei”.¹

În psihologia contemporană a lui E. R. Jaensch se fac cercetări psihologice ce ne pot servi pentru explicația pseudohalucinațiilor. Aci am în vedere studiul special al memoriei la acele persoane pe care Jaensch le numește eidetice, acești oameni au în memoria lor amintirile cu întreaga lor sensorialitate ca în timpul percepțiilor în așa fel încât ei pot chiar distruge și complecta în timpul amintirii, ceea ce n'au ajuns să observe în momentul perceperii.²

¹ V. H. Kaudinschi, Despre pseudohalucinații, Petrograd 1890 pag. 26.
² Vezi operele lui E. R. Jaensch, „Ueber den Aufbau der Wahrnehmungswelt und ihre Struktur im Jugendalter”. „Die Eidetik und die typologische Forschungsmethode ș. a.

Orce om sănătos în anumite cazuri excepționale poate avea asemenea reprezentări. Cineva ocupându-se cu vre-un preparat anatomic, de ex. cu mușchii mâinii, examinând prin microscop aceste preparate câteva ore atent, concentrându-și toată atenția asupra acestui obiect, vede pe drum spre casă în timpul odihnei de multe acele obiecte. Ba chiar și acele obiecte, ce n'au fost fixate un timp mai îndelungat, apar de multeori în conștiință, în toată plenitudinea dacă ele au provocat interes oarecare în imaginație.

Fața unei fete care a frapat prin frumusețea ei un tânăr, apare cu aceeași vioacitate și plenitudine ca și în momentul perceperii. Totuși nu arareori ne răsună neconținut în urechi o melodie ce-am auzit-o cu câteva zile înainte la operă.

Cine și-a uitat de eiditiemul, atât de frecvent în copilărie și adolescență, sau nu l-a avut niciodată într'un grad mai pronunțat, acela consideră asemenea reprezentări ca anomalii ce se deosebesc de amintirile obișnuite, nevăzând totuși în ele nimic patologic. Omul adult, cu multă experiență, nu consideră asemenea reprezentări ca percepții ale unei realități actuale, deși ele apar în conștiința noastră cu oarecare nuanță de receptivitate. Aceasta se explică prin faptul, că asemenea amintiri nu se trezesc în conștiința din inițiativa

subiectului, ci pe baza excitării unor centre ale creierului.

Pseudohalucinațiile pot fi considerate în unele cazuri deplin ca asemenea amintiri eidetice, iar în altele ca o sinteză imaginată a acestor elemente de amintiri eidetice. Această sinteză nu e condiționată numaidecât de însuși subiectul, ci de unii factori activi substanțiali, ce-i sânt subordonați și căpătuind în centrele creierului. De aceea persoanele cari sufăr de pseudohalucinații într'o formă patologică și supărătoare, deși nu le consideră ca percepții, totuși văd în ele o notă de receptivitate și formează ipoteze corespunzătoare lor, de ex. ei cred că aceste reprezentări sânt rezultatul acțiunii ce-l exercită asupra conștiinței lor niscăi persecutori sau că sânt rodul descoperirii lui Dumnezeu etc.¹

În pseudohalucinații, conform explicației intuitiv-realiste, este dat un material transsubiectiv, culori, sunete etc., nu pe calea percepției sensoriale, ci pe calea unui alt act intențional, pe calea memoriei, adică a unei fel de vedere duhovnicească. Foarte clar văd și observă acest lucru bolnavii. Kaudinschi, observatorul excelent care a trecut însuși de câtevaori prin boli mintale, însoțite de o mulțime de pseudohalucinații și halucinații reale, a subliniat în cartea sa în mod special, pe baza

¹ Kaudinschi, pag. 36, 38, urm. 129.

autoanalizei și a spuselor diferiților bolnavi, precum și a cercetării altor psihiatri, acel caracter al pseudohalucinațiilor, pe care eu îl numesc duhovnicitatea lor. Bolnavul, având de ex. pseudohalucinații auditive, spune că aude gândurile altora fără sunete (9). Unul din pacienții lui Kaudinschi spune că el aude intern și nu prău ureche, că vede clar diferite lucruri colorate, intelectualicește (28). Un medic, în urma unei boli mentale, își descrie pseudohalucinațiile sale ca niște reprezentări expresive și plastice (33). Insuși Kaudinschi, vrând să-și facă o analiză și mai fină, s'a supus influenței opiumului. A experimentat astfel și halucinații veritabile și pseudohalucinații; de ex. când au apărut în fața lui persoane cunoscute, un trandafir galben etc., el a văzut aceste lucruri nu cu ochii externi, ci cu cei interni, ce se află dincolo de ochii externi (41).

Rânduri către generația noastră, de Ion Banea, cu un cuvânt introductiv de Ion I. Moța, 1935, Tip. Ghili, Cluj. — O broșură de 19 pp. cu articole apărute în diferite ziare. Prețul 10 Lei.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Istoria Bisericii române, după noua metodă. — Noi, românii, suntem veșnic amatori de inedit. Pasiunea noastră de inedit și de surprinzătoare inovații se manifestă mai cu seamă și este elocvent învederată în acele puerile reforme de învățământ pe cari autoritățile noastre școlare încearcă să le pună în aplicare la fiecare început de an școlar. O traectorie extrem de bizară parcurg aceste reforme școlare. Dela cumintși și timide încercări de a da o nouă față școlii, cu o candoare de copii nechibzuiți, pășim deadreptul la reforme și metode îndrăznețe. În special liceul e considerat ca un câmp fecund de experiențe didactice. Un fel de bărgan școlar în care sârmanul elev este condamnat să experimenteze pe propria sa piele tot felul de reforme. Elaborăm metode școlare ingenioase și seducătoare, pentru a doua zi să le reformăm, să le revizuiem, să le corectăm, să le ajustăm, iar mai apoi, cu o desinvoltură impresionantă, să le aruncăm peste bord, ca nefolositoare și lipsite de roade. Că din punct de vedere teoretic pot uneori să fie minunate, nimic de zis. Când să punem în practică însă aceste noi metode pe cari noi le credem ideale, trebuie să constatăm că sunt pline de lacune, sunt inaplicabile și poartă girul celei mai amare imperfecțiuni. Mai precis: sunt izbite dela început de caducitate și suntem siliți să le înlăturăm.

O asemenea metodă caducă, suspendată în neant și fără nici o aderență cu realitatea, este noua metodă de predare a istoriei bisericii române, prevăzută în programa analitică a liceelor. În loc să fie elogiată, noua metodă de predare a cunoștințelor din istoria bisericii românești, este întimpinată cu atacuri și virulente rechizitorii. În vâltoarea de discuții pe care a stârnit-o această metodă, și-a spus cuvântul și d. prof. univ. Dr. Ioan Lupas, într'un judicios articol apărut în „Universul” [Nrii 255 și 256 din 16 și 17 Sept. a. c.]. Evident că d. Lupas combate cu probe concludente această nouă metodă, după care istoria bisericii române urmează să se facă numai din lectura materialului documentar. E o imposibilitate lucrul acesta. Lecturile religioase erau considerate până acuma ca ceva facultativ, ca un izvor secundar, subsidiar, ca un mijloc auxiliar de completare a cunoștințelor câștigate din lecțiile istorice făcute de profesor, în clasă. Și constituiau, fără îndoială, mijlocul cel mai eficace de înviore a acestor cunoștințe. Lecturile istorice, de-acum, devin obligatorii și postulat oficial. Lecturile istorice înlocuiesc în totul expunerea profesorului, care rămâne un simplu recipient pasiv, un simplu figurant pe catedră. Manualul nu mai e necesar. Lecția exclusivă, sau ocupă un loc secundar. Manualul poate fi considerat în cel mai fericit caz un fel de ghid care jalonează drumul, care orientează și indică diferitele puncte de reper de care elevii să țină seamă. Totul este materialul documentar. Acest material trebuie servit elevilor în mod brut. Profesorul nu-și face lecțiile metodice, nu mai e obligat să reconstituie atmosfera sau profilul vremii în care s'a desfășurat cutare sau cutare eveniment bisericesc sau a strălucit cutare personalitate proeminentă a bisericii noastre. Ciudățenia acestei reforme școlare se evidențiază și mai mult atunci, când amintim că ea se aplică numai pentru studiul istoriei bisericii române. Pentru istoria bisericii universale sau pentru cea profană nu se aplică. Aci e paradoxalul. Dar adevăratul motiv pentru care această nouă metodă e sortită să nu poată fi aplicată, este lipsa materialului documentar. E de toată lumea cu-

noscută această penurie a documentelor noastre istorice. De unde să le luăm, și cum să le selecționăm? Apoi, chiar presupunând că le avem, sunt ele oare accesibile elevilor? Aceste documente sunt atât de încălcite, încât cu greu am putea concepe că ele ar putea fi folosite de elevi. De pildă, e destul să amintim despre documentele cunoscute sub numele de „Acta Patriarhatus Constantinopolitani”. În loc să faci elevilor o lecție despre întemeierea mitropoliilor Munteniei și Moldovei, le aduci aceste documente și li le dai să le citească. Se pot ei folosi de ele? Refuzăm să credem vreodată asta. Afară de asta, din lectura documentelor istorice nu vom putea servi elevilor decât cunoștințe disparate. Niciodată nu-și vor putea forma din ele o adevărată icoană a istoriei bisericii române. Acesta-i punctul nevralgic peste care nu se poate trece și face noua metodă școlară inaplicabilă. V. S.

Cerc religios. — Preoțimea cercului religios „Bobalna” din protopopiatul Geoagiului s'a întrunit în cerc religios în parohia Uroi pe ziua de Duminecă, 13 I. c., sub conducerea părintelui președinte al cercului Petru Lula din Bobalna.

Des de dimineață preoțimea servește în sfânta biserică slujba utreniei urmată de sfânta liturghie.

La priceasnă predică părintele Oliver Barca, interpretând evanghelia zilei. Urmează oficierea unui parastas pentru odihna sufletului vrednicului episcop al bisericii mort de curând.

După masă, la cererea credincioșilor localnici, preoțimea oficiază sfințirea apei cei mici, urmată de rugăciuni pentru vite, după care părintele Vaslie Florea, paroh în Rapolt, vorbește credincioșilor despre Taina preoției. Urmează programul Oștii Domnului compus din cântări, la sfârșitul cărora părintele A. Marcu vorbește despre originea și adevăratul scop al sectelor de tot felul.

La urmă părintele local Inocențiu Tiruța vorbește despre iubirea creștină, încheind cu mulțumirile aduse preoției ce s'a obosit venind să samene sămânța cea bună în inimile dornice după adevărata lumină și mântuire.

De menționat e faptul că lumea credincioasă a satelor noastre aleargă cu bucurie și îmbrăcată în haine de sărbătoare la biserică când aud că se ține cercul religios în parohia lor, și mare este bucuria sămănătorilor când constată că cu ocaziile acestea iau parte și aceia cari trăind în atelierile CFR din nemărginita apropiere se arată de cele mai multeori indiferenți, ba chiar contrari față de ceace este sfânt. Pr. A. Marcu

Un congres eşuat. — În zilele de 25, 26 și 27 Octomvrie avea să se țină la Careii-Mari congresul anual al Agrului. Zic avea să se țină, pentru că ceace a avut loc n'a mai fost congres, ci mici fășii lamentabile, niște baloane fleșcăite pe cari înzadar încercau să le umple cu suflarea nevoiașe cei câțiva zeloși, dar anemici participanți. Niște șterși canonici și profesori de teologie — cu nume de ciangăi — și, în ziua din urmă, dl Valer Pop, l-au lădat, în fața puținilor auditori tăcuți, pe papa, Acordul dela Vatican și Concordatul, fără de cari pier România Mare, conchizând deci că ei sunt cei mai buni români (n'au vorbit poate și Felix Wilocinski S. I. și Iosif Frolo?). Au mai ados că o altă lovitură mortală ce s'ar da „scumpei noastre țări”, ar fi înființarea episcopilor ortodoxe-române de Timișoara și Maramurăș.

Atmosfera însăși, care a dominat în timpul acestui „congres”, n'o putem descrie din vedere proprie. Dar o redăm după ziarul unit „România Nouă” din 29 Oct., care și-a avut acolo corespondentul special. Iat-o:

„Timpul nefavorabil și ploaia de toamnă a întunecat strălucirea ce aranjatorii ar fi voit să o dea congresului Agrului dela Carei.

În deosebi, noroiul și frigul au împedat populația satelor sălăgene să participe în număr compact, așa cum era de așteptat.

Participarea dlui ministru Valer Pop — președintele Agrului a fost viu comentată, — ca și chestiunea președinției Agrului, — care (după cum afirmă cei competenți — fiind acum mai actuală ca oricând), — a fost desbătută în prealabil de fruntașii agrisți, de față la congres.

Se colportă svonul că în urma unor grave neînțelegeri din sânul comitetului, dl ministru al justiției își va prezenta demisia dela președinția asociațiunii, în vederea cărui gest, liberalii participanți la congres încercau ca pentru orice eventualitate să pregătească o manifestație de solidaritate și simpatie pentru dl Valer Pop.

Bine înțeles, că sub presiunea acestei relatări senzaționale *serbările s'au desfășurat într'o atmosferă apăsătoare, mohorâtă ca zilele de toamnă în cari a avut loc abținerea alor episcopi dela serbări, a produs desorientare.*

A făcut o impresie penibilă absența — pare demonstrativă — a activului secretar general al Agrului, Dr. Aug. Popa, precum și a dlor vicar Macaveiu, Dr. A. Borza, D. Papp, Birtolon, Dr. A. Baciu cari ocupă locuri de frunte în comitetul Asociațiunii, și cari erau nelipsiți dela ședințele Agrului. —

Tot în „România Nouă” vedem că cele mai multe ședințe nu s'au putut ținea, nefiind de față membrii principali ai organelor statutare respective. B. o. Sâmbătă, 26 Oct., d. m. «urma să se dezbătă rapoartele secretarului general și casierului, cari însă au lipsit dela congres». «Comitetul de direcție al asociațiunii generale a românilor uniți — supremul for statutar restrâns, nu a putut ținea ședință — întrucât președintele general al Agrului a sosit a doua zi, iar dintre cei 10 membri nu a fost prezent decât directorul spiritual».

Noi nu mai facem nici un comentariu, ca să nu-și descarce „Unirea” focul — pe noi.

INFORMAȚIUNI

Sfințire de școală. Duminecă, în 27 Octomvrie 1935, s'a sfințit în Sibiu monumentală clădire a școlii primare «C. Angelescu», destinate populației românești de cealaltă parte a Țibinului. Edificiul a fost construit pe cheltuiala primăriei municipiului și a costat peste trei milioane lei. Școala funcționează cu 9 puteri didactice, și are astăzi 324 elevi. La slujba sfințirii, făcute de parohul local, Pr. R. Bucș, au răsunit înălțătoarele cântări ale vrednicilor dascăli ieșiți din școala normală ce stă sub scutul bisericii strămoșești.

O deosebită însemnătate a imprumutat festivității prezența dlor miniștri Dr. C. Angelescu și V. Sassu. Dl ministru al instrucțiunii a arătat între altele, rolul deosebit ce l-a avut biserică în de-

șteptarea națională și culturală a neamului nostru, care s'a născut în tinda bisericii și care va pieri fără duhul înviorător și sănătos al bisericii sale. — Pr. Dr. N. T.

Parastas. Sâmbătă, 26 Octomvrie a. c., ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserică ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, prin părintele paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veșnica odihnă a fericitului fondator Dimitrie Andronic. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. În veci pomenirea lui!

Familie primită în sânul bisericii ortodoxe. Ni se scrie din parohia Covașna, că fruntaș familie a dlui notar public, Dr. Gavril Iancio, stătătoare din patru membri, a intrat cu ziua de 20 Oct. 1935 în rândurile credincioșilor sfinței noastre biserici, îmbrățișând credința ortodoxă ca scut al vieții lor sufletești. Cu această ocazie parohul local, păr. Er. Ticușan, a rostit în biserică, după sfânta liturghie, o frumoasă predică exprimându-și nădejdea că noii săi fii sufletești vor fi adevărați apostoli, propovăduitori ai credinței ortodoxe, pe care au primit-o cu jurământ că-i vor fi credincioși până la sfârșitul vieții lor. Calitativa de naș, la acest act, a îndeplinit-o dl prefect județean, Gh. Andreiaș, unul din puternicii stâlpi ai ortodoxismului în județul Treiscaune, unde biserică ortodoxă română, după momentele de durere când și-a pierdut o parte din fiii săi trecuți la alte confesiuni, astăzi are bucuria să primească la sine tot mai mulți credincioși.

Conferințe publice în Sibiu. Seria conferințelor de earnă, — întocmite de laboriosul *despărțământ* județean al Asociațiunii culturale și de nu mai puțin laborioasa *federație* a corpului didactic secția Sibiu, — își ia începutul Duminecă în 3 Noemvrie a. c., ora 6 seara, în sala județului Sibiu. Conferențiază vicepreședintele Asociațiunii, dl Dr. Gh. Preda despre: Desechilibrății vremilor de astăzi.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 3 Noemvrie 1935, va predica părintele M. Neagu.

Nr. 344—1935

(45) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Nădăștia-superioară** cu filia **Hășdat**, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. 3 jugăre 1316 st. p. sesiune parohială.
2. 15 litri grâu și 15 litri porumb după fiecare fum.
3. Stola obișnuită.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea dela P. V. Cons. arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu învinișarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial. Hunedoara, 22 Octomvrie 1935.

Pr. Nicolae Suci, adm. protopopesc.

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creștin

pe anul 1936

cu Șematism Lei 45.—; fără Șematism Lei 10.—

Calendarul „Oastea Domnului”

pe anul 1936 Lei 10.—

Calendarele au un cuprins foarte bogat și variat și împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhiepiscopozană din Sibiu. La comanda de cel puțin 10 ex. se dau 2 Călindare în plus. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 20 pt. porto postal